

Rapport

Datum: 28 juni 2007

Rapportnummer: 2007/142

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop ambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond op 9 september 2005 tegen hem zijn opgetreden. Hij klaagt er met name over dat de politie:

- hem heeft aangehouden;
- hem vervolgens gedurende de nacht en de aansluitende ochtend heeft ingesloten op het politiebureau.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 9 september 2005 stond verzoeker in het centrum van Rotterdam met een poster met daarop de tekst "Opsporing Verzocht - George W. Bush - Terrorist." Een politieambtenaar verzocht verzoeker zijn actie te staken omdat hij zich schuldig zou maken aan smaad(schrift). Verzoeker beriep zich op zijn recht op vrijheid van meningsuiting en weigerde zijn actie te staken, waarna de politieambtenaar verzoeker duidelijk maakte dat hij zou worden aangehouden wanneer hij zijn actie niet zou staken. Aangezien verzoeker met zijn actie doorging, hield de politie hem om 19:45 uur aan. Verzoeker kwam om 20:00 uur op het politiebureau aan, waar hij om 20:36 uur werd geleid voor de hulpofficier van justitie. Nadat hij de volgende morgen om 9:30 uur is verhoord, is verzoeker om 10:59 uur weer in vrijheid gesteld. Door het verblijf op het politiebureau miste hij zijn dienst als trambestuurder.

2. Bij brief van 22 september 2005 aan het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond klaagde verzoeker over zijn ongrondwettelijke arrestatie omdat smaad(schrift) een klachtdelict is en er geen klacht was ingediend; over de onrechtmatige vrijheidsberoving en over het onherstelbaar beschadigen van in beslaggenomen posters.

Naar aanleiding van verzoekers klacht nam de plaatsvervangend districtschef telefonisch contact op met verzoekers raadsman, die te kennen gaf dat verzoeker geen behoefte had aan een persoonlijk onderhoud met de betrokken politieambtenaren.

3. De plaatsvervangend chef van district Rotterdam-Centrum deelde verzoekers raadsman bij brief van 12 oktober 2005 mee verzoekers klachten ongegrond te achten.

Volgens hem was verzoeker aangehouden wegens belediging en is alleen voor de vervolging van dit strafbare feit een klacht van de beledigde nodig (en dus niet voor de aanhouding; N.o.). Nu de aanhouding als rechtmatig was beoordeeld, is hiermee ook het verblijf op het politiebureau rechtmatig geweest, aldus de plaatsvervangend districtschef.

Wel was hij van mening dat het verblijf van verzoeker op het politiebureau wellicht korter had kunnen duren. De betrokken politieambtenaren waren hierover door hun leidinggevende aangesproken.

Ten aanzien van de beschadigde posters erkende de plaatsvervangend districtschef dat twee posters waren beschadigd bij de inbeslagname, maar dat de inbeslagname niet zonder slag of stoot was verlopen en dat daarmee een gedeelte van de verklaring was gegeven.

4. Verzoekers raadsman uitte in zijn brief van 13 oktober 2005 aan de korpschef zijn ongenoegen over het feit dat de politie verzoeker had aanhouden zonder enige wettelijke grondslag. Belediging dan wel smaad kunnen volgens de raadsman geen rechtsgeldige grond voor de aanhouding opleveren, tenzij president Bush een klacht had ingediend dan wel zou indienen tegen verzoekers actie (smaad en belediging betreffen een klachtdelict; (zie Achtergrond, onder 1.1., N.o.).

Verzoekers raadsman claimde dat verzoeker zowel materiële als immateriële schade had geleden (hij had een dag niet kunnen werken, enkele posters waren vernield en op verzoekers werk weet men van zijn arrestatie, hetgeen schadelijk kan zijn voor zijn carrière). De raadsman verzocht de korpschef de door verzoeker geleden schade, evenals de kosten voor rechtsbijstand, te vergoeden.

5. In reactie op het verzoek om schadevergoeding deelde de plaatsvervangend districtschef verzoekers raadsman bij brief van 24 oktober 2005 mee dat hij niet kon ingaan op dit verzoek, nu hij verzoekers klachten ongegrond had verklaard.

6. Bij brieven van 25 oktober 2005 en 1 november 2005 aan de korpsbeheerder verzocht verzoekers raadsman de klachten (inclusief de afwijzing van het verzoek om schadevergoeding) in behandeling te nemen omdat hij het niet eens was met de afhandeling van de klachten door de plaatsvervangend districtschef. Verzoeker stelde zich op het standpunt dat de politie niet iemand mag aanhouden wanneer zij van te voren kan weten dat een eventuele verdere vervolging onrechtmatig zou zijn. Verzoeker meende op politieke gronden te zijn aangehouden; de politie was het niet eens met zijn bord waarop stond dat Bush een terrorist is.

7. In een ongedateerd advies aan de korpsbeheerder overwoog de klachtencommissie ten aanzien van de aanhouding en de vrijheidsbeneming onder meer het volgende:

"De commissie is van mening dat het niet tot de taak van een klachtencommissie behoort om te beoordelen of een bepaald feit al dan niet strafbaar is. Die beoordeling wordt overgelaten aan de strafrechter.

De commissie moet de vraag beantwoorden of in de gegeven omstandigheden de politieambtenaren klager terecht konden verdenken van het plegen van een strafbaar feit.

De commissie is van oordeel dat in de gegeven situatie het redelijk vermoeden dat klager zich schuldig maakte aan het strafbare feit van smaad aanwezig was.

Dat voor de vervolging van een strafbaar feit als het onderhavige een klacht vereist is doet niets af aan de gerezen verdenking en derhalve is het optreden van de politie om overeenkomstig de wettelijke bepalingen strafvorderlijke maatregelen te treffen, waaronder aanhouding en in beslagname van voorwerpen, gelegitimeerd.

Derhalve is de commissie van oordeel dat de klachtonderdelen 1 en 2 ongegrond zijn".

8. De korpsbeheerder liet verzoekers raadsman bij brief van 31 januari 2006 weten het advies van de klachtencommissie integraal over te nemen, verzoekers klachten ongegrond te verklaren en zijn verzoek om schadevergoeding niet in te willigen.

I. Ten aanzien van de aanhouding

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politie hem op 9 september 2005 heeft aangehouden wegens de verdenking van smaad of smaadschrift.

Volgens verzoeker was de aanhouding niet rechtmatig omdat voor vervolging van dat feit een klacht is vereist en president Bush - op wie verzoekers uitlatingen betrekking hadden - geen klacht had ingediend tegen verzoekers actie.

2. De korpsbeheerder heeft bij brief van 6 oktober 2006 vooropgesteld dat hij reeds zijn oordeel over de klacht heeft gegeven nadat de klachtencommissie de zaak had onderzocht. Voor zover zich geen nieuwe feiten hebben voorgedaan, verwijst de korpsbeheerder naar zijn eerdere oordeel en onderbouwing.

Voorts heeft de korpsbeheerder gesteld dat verzoeker werd aangehouden op grond van het redelijke vermoeden dat hij zich schuldig had gemaakt aan het strafbare feit smaad(schrift). Gezien de omstandigheden was de verdenking terecht omdat het evident was dat betrokkene door de actie opzettelijk iemands eer of goede naam wilde aanranden. Dit deed verzoeker door teksten over president Bush uit te spreken en geschriften en afbeeldingen te verspreiden, openlijk tentoon te stellen en te verkopen.

Op dat moment bleek niet dat het handelen van verzoeker was gebaseerd op noodzakelijke verdediging of dat hij te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het te laste gelegde feit waar was en dat het algemeen belang de telastelegging eiste, aldus de korpsbeheerder.

Dat voor de vervolging van smaad(schrift) een klacht is vereist, doet volgens de korpsbeheerder niets af aan de gerezen verdenking. Ook uit de jurisprudentie van de Hoge

Raad valt af te leiden dat de regel dat er sprake moet zijn van een ingediende klacht alvorens tot opsporingshandelingen (in casu aanhouding) kan worden overgegaan, sinds enkele jaren minder strikt wordt uitgelegd.

De korpsbeheerder heeft nog aangegeven dat de aanhouding pas heeft plaatsgevonden na overleg met de dienstdoende chef van dienst en dat de hulpofficier van justitie bij de voorgeleiding heeft geoordeeld dat de aanhouding rechtmatig was.

De korpsbeheerder acht de klacht ongegrond.

Ten aanzien van verzoekers stelling dat hij al meer dan twee jaar op vergelijkbare wijze protesteert zonder dat de politie daartegen eerder heeft opgetreden, heeft de korpsbeheerder gesteld dat de betekenis van het woord "terrorist" onder invloed van de mondiale ontwikkelingen van de afgelopen jaren een duidelijk zwaardere lading heeft gekregen. De korpsbeheerder is van oordeel dat de noodzakelijke strijd tegen het internationaal terrorisme niet gebaat is bij het doen van ongenueanceerde uitlatingen over het staatshoofd van een bevriende bondgenoot en - in het verlengde daarvan - het mogelijk aanwakkeren van spanningen tussen bevolkingsgroepen binnen de Nederlandse samenleving, met alle risico's van dien voor de openbare orde en veiligheid.

Het is de korpsbeheerder bekend dat het Openbaar Ministerie de zaak tegen verzoeker heeft geseponneerd. Tegen die achtergrond zal de korpsbeheerder de beleids- en tolerantiegrenzen waarbinnen de politie gehouden is de openbare orde en veiligheid te handhaven, nogmaals kritisch bezien. Dit gegeven doet volgens de korpsbeheerder niets af aan het feit dat hij niet anders kan concluderen dan de klacht als ongegrond aan te merken.

3. Verzoekers raadsman heeft in zijn brief van 12 oktober 2006 gereageerd op de stelling van de korpsbeheerder dat uit de jurisprudentie van de Hoge Raad valt af te leiden dat de grondslagleer minder strikt wordt uitgelegd. Volgens verzoekers raadsman was het in deze zaak evident dat er geen klacht van president Bush was binnengekomen én was het evident dat deze klacht er niet zou komen, en toch ging de politie tot aanhouding over op grond van een artikel met klachtvereiste.

Voorts heeft de raadsman een reactie gegeven op de stelling van de korpsbeheerder dat er overleg was geweest met de chef van dienst en dat de hulpofficier bij de voorgeleiding ook heeft geoordeeld dat de aanhouding rechtmatig was. Volgens verzoekers raadsman zegt dit meer over de kwaliteit van het politiekorps dan over de ongegrondheid van de klacht.

Verder heeft verzoekers raadsman aangegeven dat de mening van de korpsbeheerder over president Bush niet algemeen gedragen wordt en ter discussie staat. Doordat de korpsbeheerder een ter discussie staande politieke mening meegeeft aan de

ongegrondverklaring van de klachten, wordt het gevoel van verzoeker dat er inbreuk wordt gemaakt op de vrijheid van meningsuiting versterkt, aldus verzoekers raadsman.

4. Betrokken ambtenaar V. heeft op 19 februari 2007 onder meer tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat verzoeker alleen was toen hij de bewuste posters verspreidde en/of verkocht. Verzoeker is aangehouden wegens smaad na contact met de leidinggevende van V. Het doel van de aanhouding was het stoppen van de overtreding, aldus V.

5. Op 22 februari 2007 heeft betrokken ambtenaar M. onder meer tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat verzoeker alleen op straat stond op het moment dat hij door de politie werd aangesproken op zijn actie. Na contact met de chef van dienst heeft deze bepaald dat verzoeker moest worden aangehouden wegens smaad/smaadschrift. Het doel van de aanhouding was het stoppen van de actie van verzoeker, aldus M.

Beoordeling

6. Het verbod van misbruik van bevoegdheid houdt in dat bestuursorganen een bevoegdheid niet gebruiken voor een ander doel dan waartoe die bevoegdheid is gegeven.

6.1 Verzoeker is door de politie aangehouden wegens smaad(schrift). Voor de vervolging wegens dit feit is vereist dat degene tegen wie het misdrijf is gepleegd, een klacht heeft ingediend (zie Achtergrond, onder 1.2.).

Uit de jurisprudentie, waarop de korpsbeheerder zich beroept, blijkt het volgende. In HR 2 november 1993, NJ 1994, heeft de Hoge Raad bepaald dat hoewel een klacht ontbrak, het OM ontvankelijk was in zijn vervolging omdat uit de bewijsmiddelen bleek dat in werkelijkheid een misdrijf was begaan waarvoor geen klacht vereist was. In die zaak was eenvoudige belediging ten laste gelegd, terwijl de belediging was gedaan aan een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, welk delict zonder klacht vervolgbaar is. Het Openbaar Ministerie had dus ten onrechte een klachtdelict ten laste gelegd (zie Achtergrond, onder 1.3.).

In het onderhavige geval was op voorhand duidelijk dat het om een klachtdelict ging én president Bush nooit een klacht had ingediend dan wel zou indienen. De aanhouding wegens smaad acht de Nationale ombudsman niet juist nu op voorhand duidelijk was dat niet tot vervolging zou worden overgegaan. Hiermee heeft de politie in strijd met het verbod van misbruik van bevoegdheid gehandeld.

6.2 Indien er redelijkerwijs sprake was van een verdenking vraagt de Nationale ombudsman zich af waarom verzoeker had moeten worden aangehouden. De politieambtenaren hadden verzoekers actie zelf waargenomen en het is niet duidelijk

waarom niet had kunnen worden volstaan met het staande houden van verzoeker (waarbij naar zijn personalia zouden zijn gevraagd). Dan had de politie hem de volgende dag voor verhoor en eventueel nader onderzoek op het politiebureau kunnen ontbieden.

Gelet op de verklaringen van de betrokken ambtenaren gaat de Nationale ombudsman er vanuit dat het hier niet ging om de opsporing en vervolging van een strafbaar feit, maar om het beëindigen van verzoekers actie. De politie ging immers pas tot aanhouding over nadat verzoeker geweigerd had zijn actie te staken. De Nationale ombudsman oordeelt dan ook dat de politie door verzoeker aan te houden met een andere bedoeling dan ter vervolging ook op dit punt heeft gehandeld in strijd met het verbod van misbruik van bevoegdheid.

6.3 Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op vrijheid van meningsuiting.

6.4 De Nationale ombudsman overweegt voorts dat in deze zaak de vrijheid van meningsuiting centraal staat, zoals is neergelegd in artikel 7 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 3.). De strafbaarstelling van smaad(schrift) kan indruisen tegen dit recht op vrijheid van meningsuiting. Of een beperking op dit recht kan worden gerechtvaardigd door de beperkingsgronden zoals genoemd in de Grondwet, het Europees Verdrag voor de Rechten van de mens (EVRM) en het Internationaal Verdrag Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR) hangt er onder andere van af tegen wie de uitlatingen zijn gedaan. Volgens jurisprudentie van het EVRM zijn de grenzen van de toegelaten kritiek het ruimst ten aanzien van regeringen. Ook politici dienen meer kritiek te dulden dan burgers (zie Achtergrond, onder 4.). De Nationale ombudsman acht het niet evident dat het verzoekers intentie was om president Bush zijn eer of goede naam aan te randen, zoals de korpsbeheerder heeft gesteld. Verzoekers uitlatingen zijn immers gericht tegen de president van de Verenigde Staten vanwege het door hem gevoerde internationale politieke beleid. De woorden die verzoeker bij zijn actie heeft gebruikt zijn veeleer aan te merken als een uiting van zijn politieke mening en vallen daarmee onder het recht van vrijheid van meningsuiting. Door verzoekers actie te beëindigen en verzoeker aan te houden, heeft de politie gehandeld in strijd met het recht op vrijheid van meningsuiting.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de insluiting op het politiebureau

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politie hem aansluitend aan de aanhouding 's nachts en 's ochtend heeft ingesloten op het politiebureau.

2. De korpsbeheerder heeft gesteld dat, aangezien de aanhouding als rechtmatig is beoordeeld, het aansluitende verblijf op het politiebureau hiermee ook rechtmatig is geweest. Ondanks dat de plaatsvervangend districtschef tijdens de interne klachtenprocedure heeft gesteld dat verzoekers verblijf op het politiebureau wellicht enigszins korter had kunnen zijn en de betrokken politieambtenaren hierover zijn aangesproken, acht de korpsbeheerder ook dit klachtonderdeel ongegrond.

3. Betrokken ambtenaar I., coördinator opsporing van district Rotterdam-Centrum, heeft op 5 maart 2007 tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman onder meer gesteld dat verzoeker op 9 september 2006 om 20:36 uur is voorgeleid aan de hulpofficier van justitie. Op dat moment moesten er waarschijnlijk nog stukken worden opgemaakt, zodat verzoeker nog niet kon worden verhoord. Volgens I. werkt de recherche in principe tot 22:00 uur en is het niet gebruikelijk dat er voor een dergelijke zaak wordt overgewerkt. De politie heeft het recht een aangehouden verdachte zes uur op te houden voor het verhoor, dus mocht de politie verzoeker insluiten, aldus I.

4. In antwoord op een vraag van de Nationale ombudsman heeft de korpsbeheerder bij brief van 3 april 2007 laten weten dat hij met zijn reactie dat verzoekers verblijf op het politiebureau enigszins korter had kunnen zijn, heeft bedoeld dat hij er de voorkeur aan had gegeven dat de zaak nog dezelfde avond zou zijn afgehandeld.

Op het moment dat het proces-verbaal ten aanzien van verzoeker was afgerond, waren er geen politieambtenaren van de afdeling opsporing meer beschikbaar die verzoeker konden verhoren, aldus de korpsbeheerder. De aanwezige leiding heeft niet geoordeeld dat het nodig was het personeel daartoe langer in dienst te houden en hoefde dit, tegen de achtergrond van het feit dat de "tijd bestemd voor de nachtrust" inmiddels aanstaande was, niet te doen. De korpsbeheerder heeft gesteld dat alhoewel er vanuit een formeel-juridisch perspectief niets tegen de beslissingen van de leidinggevenden is aan te voeren, hij persoonlijk een andere afweging zou hebben gemaakt.

Beoordeling

5. Het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niemand zijn vrijheid mogen ontnemen.

5.1 Nu de Nationale ombudsman de aanhouding als niet behoorlijk heeft aangemerkt, is de insluiting 's nachts en 's ochtends op het politiebureau ook als niet behoorlijk aan te merken. Door verzoeker op het politiebureau in te sluiten heeft de politie gehandeld in strijd met het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

5.2 Voor het geval de Nationale ombudsman de aanhouding als wel behoorlijk had aangemerkt, merkt hij nog het volgende op. Gelet op de verklaring van betrokken ambtenaar I. en de aanvullende informatie van de korpsbeheerder gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat verzoeker niet nog 's avonds is verhoord omdat er geen politieambtenaren meer in dienst waren en de zaak zich er volgens de politie niet voor leende om ambtenaren te laten overwerken.

Een aangehouden verdachte mag volgens de wet voor ten hoogste zes uren worden opgehouden voor onderzoek, welke termijn aanvangt op het moment dat de verdachte aankomt op de plaats van verhoor (zie Achtergrond, onder 2.). Hierbij tellen de uren tussen middernacht en negen uur 's ochtends niet mee.

Nu de wet bepaalt dat de uren vanaf middernacht niet meetellen, komt het de Nationale ombudsman vreemd voor dat er vanaf 22:00 uur geen recherche meer aanwezig is en er in dergelijke gevallen dus geen verhoren meer plaatsvinden.

In het onderhavige geval kwam verzoeker om 20:00 uur op het politiebureau aan en is hij tot 10:59 uur de volgende dag vastgehouden. De politie heeft verzoeker dus op één minuut na zes uren opgehouden voor verhoor. De Nationale ombudsman kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de politie de termijn van zes uren heeft aangehouden als een termijn die is toegestaan om een verdachte op te houden en deze termijn dan ook nagenoeg ten volle heeft benut. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het in de rede had gelegen dat verzoeker nog diezelfde avond was verhoord en vervolgens in vrijheid was gesteld. Dat dit niet is gebeurd, acht de Nationale ombudsman niet redelijk. Mede gelet op de onterechte aanhouding komt deze insluiting intimiderend over. Dit is zeer ernstig nu het gaat om de gebruikmaking van de vrijheid van meningsuiting.

Slotbeschouwing

Verzoeker is een politiek betrokken burger die met de tekst "Opsporing Verzocht - George W. Bush - Terrorist" in het openbaar uiting gaf aan zijn mening en op die wijze een discussie uitlokte over het beleid van de president van de Verenigde Staten. Deze daad van verzoeker vormt een onderdeel van onze democratie, waarin meningen vrij geuit mogen worden. Een krachtige democratie vereist zelfs dat het uiten van meningen positief tegemoet getreden wordt. Voor de meningsuiting geldt slechts één grondwettelijke grens: "behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de wet". Deze bepaling verzet zich in het bijzonder tegen censuur. Een ieder is vrij zijn mening te uiten en slechts achteraf zal de rechter een oordeel kunnen uitspreken.

Verzoeker is aangehouden op grond van het klachtdelict smaad, zonder dat er een klacht was of in redelijkheid een klacht verwacht kon worden. Vervolgens heeft de politie betrokkenen in een cel gezet en hem daar laten overnachten terwijl een direct verhoor en heen-zending redelijk zou zijn geweest. Pas de volgende dag werd betrokkene verhoord

- voor een niet vervolgbaar delict - en kon hij als vrij man weggaan. De politie heeft verklaard dat de aanhouding als doel had om de protestactie van verzoeker te stoppen. De aanhouding en het daaropvolgende verblijf in de politiecel is te beschouwen als het intimideren van iemand die gebruik maakt van zijn vrijheid van meningsuiting.

Door verzoeker op deze wijze met zijn protest van de straat te verwijderen heeft de politie op een intimiderende wijze censuur toegepast.

De korpsbeheerder heeft de klachten van verzoeker ongegrond verklaard. Deze opstelling van de korpsbeheerder valt ernstig te betreuren. Hij is de eerste burger van Rotterdam en in die hoedanigheid is hij korpsbeheerder. Hij heeft in die rol erop toe te zien dat burgers vrijelijk gebruik kunnen maken van hun democratische rechten en daarbij past een welwillende houding ten opzichte van mensen die in de openbare ruimte gebruik maken van hun vrijheid van meningsuiting.

Dit vormt aanleiding om een aanbeveling te doen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond is

gegrond wegens:

- schending van het verbod van misbruik van bevoegdheid;
- schending van het recht op vrijheid van meningsuiting;
- schending van het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming.

AANBEVELING

De korpsbeheerder wordt in overweging gegeven om te bevorderen dat burgers gebruik kunnen maken van hun democratische rechten en daarbij niet gestoord worden door censurerend en intimiderend optreden van de politie.

Onderzoek

Op 13 februari 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer W. te Rotterdam, ingediend door de heer mr. J. Klaas, advocaat te Haarlem, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor het justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tevens werd de betrokken ambtenaren V., M. en I. een aantal vragen gesteld en werd de korpsbeheerder om een nadere reactie verzocht.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker en de betrokken ambtenaren V., M. en I. gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 9 februari 2006, met bijlagen over de interne klachtprocedure.

Standpunt van de korpsbeheerder van 6 oktober 2006, met bijlagen over de interne klachtprocedure.

Reactie van verzoekers raadsman van 12 oktober 2006.

Reactie van de korpsbeheerder van 10 november 2006.

Verklaringen van de betrokken ambtenaren V., M. en I. van 19 februari 2007, 22 februari 2007 respectievelijk 5 maart 2007.

Nadere informatie van de korpsbeheerder van 3 april 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafrecht

1.1. Artikel 261

"1. Hij die opzettelijk iemands eer of goede naam aanrandt, door telastlegging van een bepaald feit, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, wordt, als schuldig aan smaad, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

2. Indien dit geschiedt door middel van geschriften of afbeeldingen, verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen, of door geschriften waarvan de inhoud openlijk ten gehore wordt gebracht, wordt de dader, als schuldig aan smaadschrift, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

3. Noch smaad, noch smaadschrift bestaat voor zover de dader heeft gehandeld tot noodzakelijke verdediging, of te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het te laste gelegde waar was en dat het algemeen belang de telastlegging eiste."

1.2. Artikel 269

"Belediging, strafbaar krachtens deze titel, wordt niet vervolgd dan op klacht van hem tegen wie het misdrijf is gepleegd, behalve in de gevallen voorzien in artikel 267, aanhef en onder 1° en 2°."

1.3. Tekst & Commentaar op artikel 269 Wetboek van Strafrecht, zesde druk, 2006, onder redactie van C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, p. 1069:

"4. Afwijking van de grondslagleer. In het arrest van 2 november 1993, NJ 1994, 197 ging de Hoge Raad er (impliciet) van uit dat de vraag of er een klacht vereist is niet op grondslag van de tenlastelegging hoeft te worden beantwoord. Tenlastegelegd was eenvoudige belediging, een klachtdelict. Hoewel een klacht ontbrak, was het OM volgens de Hoge Raad ontvankelijk in zijn vervolging omdat uit de bewijsmiddelen bleek dat in werkelijkheid het misdrijf van art. 267 sub 2■ was gepleegd, waarvoor geen klacht vereist was."

2. Wetboek van Strafvordering

Artikel 61, eerste en vierde lid

1. Indien de verdachte niet overeenkomstig artikel 57 in verzekering wordt gesteld, noch overeenkomstig artikel 60 voor de rechter-commissaris wordt geleid, wordt hij in vrijheid gesteld, tenzij hij op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de

verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek. Tijdens het ophouden voor onderzoek wordt de verdachte gehoord.

4. Voor de berekening van de in het eerste en tweede lid bedoelde termijnen wordt de tijd tussen middernacht en negen uur 's morgens niet meegerekend.

3. Grondwet

Artikel 7

"1. Niemand heeft voorafgaand verlot nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

2. De wet stelt regels omtrent radio en televisie. Er is geen voorafgaand toezicht op de inhoud van een radio- of televisieuitzending.

3. Voor het openbaren van gedachten of gevoelens door andere dan in de voorgaande leden genoemde middelen heeft niemand voorafgaand verlot nodig wegens de inhoud daarvan, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. De wet kan het geven van vertoningen toegankelijk voor personen jonger dan zestien jaar regelen ter bescherming van de goede zeden.

4. De voorgaande leden zijn niet van toepassing op het maken van handelsreclame."

4. Tekst & Commentaar op Titel XVI, Belediging, zesde druk, 2006, onder redactie van C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, p. 1053 en 154:

"**15. Vrijheid van meningsuiting.** De strafbaarstelling van belediging kan indruisen tegen het recht op vrijheid van meningsuiting in art. 7 GW, art. 10 EVRM en 19 IVBPR. Of een beperking op dit recht kan worden gerechtvaardigd door de beperkingsgronden in art. 7 GW, art. 10 lid 2 EVRM en art. 19 lid 3 IVBPR hangt er onder meer van af tegen wie de beledigende uitlating wordt gedaan. **A) Straatsburgse jurisprudentie.** *Belediging van regeringen en politici.* Volgens de Straatsburgse jurisprudentie zijn de grenzen van de toegelaten kritiek nog het ruimst ten aanzien van regeringen. (...) Maar ook een politicus zal meer kritiek moeten accepteren dan een burger. (...)"